

**BASINDA
İZLENİMLER**

Akdeniz'de kadın olmak

Erkeklerin idare ettiği, maçoğun hakim olduğu Akdeniz toplumlarında, **demokrasiden söz etmek güç**. Kadınlar perde arkasında ve erkeğin gölgesinde kalıyor. Çözüm kadının siyasete katılmasında...

"Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu uluslararası konferansta kadınlar demokrasinin yeniden tanımlanmasını istedi.

■ NİHAL MEYER ■

Unesco Türkiye Müli Komisyonu, İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Kadın Araştırmaları Derneği tarafından düzenlenen "Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu konferansta kadınlar, bol bol demokrasiden söz ettiler ve demokrasinin yeniden tanımlanmasını istediiler.

Fransa, Mısır, Tunus, Cezayir, Fas, Filistin, İtalya, İspanya, Yunanistan, KKTC ve Türkiye'li kadınları biraraya getiren uluslararası konferansta Akdeniz havzasındaki ülkelerde kadınlar ve demokrasi sorunları tartışıldı.

Avrupa Parlamentosu eski üyelerinden sosyolog Dr. Marie Christie Aulas, Akdeniz ülkelerinde demokrasinin sözde kaldığını, bölge ülkelerinde şiddetin her türüne rastlandığını vurguladığı konuşmasında şunları söyledi:

- İşgal, sömürge, sivil ve iç savaş şiddeti en çok kadınları etkiliyor. Kamusal alanındaki siddet.

Kadın mutlaka siyaset yapmalı

Akdeniz Ölkelerinde "Kıydan Kıyıya Kadın İletişimi"ni sağlamak amacıyla düzenlenen R.E.U.N.I.R toplantısının sonuç bildirisinden bazı başlıklar:

- Geleneklerin taşıyıcısı olan ataerkilli aile yapısını pekiştiren hukuk sistemleri ile siyasal kültür egemenliğini sürdürmektedir.
- Kadınlar, siyasal olaylara karşı ilgisiz kalmakta, çeşitli nedenler yüzünden yurttaşlık bilinci ve duyarlılığını yeterince taşıyıp dışı vürnamamaktadırlar.
- İlgisi ve bilgi derecesi yeterli kadınların, siyasette etkin görev almak konusunda gerekli özgüvenleri yoktur.
- Kadınlar, etkin politika yapmak için gerekli olan kaynak ve parasal olanaklara da sahip değildiler.
- Aile içi işbölümü eşitlikçi öğeler içermemekteydi.
- Tüm siyasal partiler her düzeyde kadın temsilatini sağlayabilmesi için bir eşlik (amaçta ulaşmaya değin uygulanacak bir kota, veya hedef yüzde oranı benzeri bir olumlu ayrımcılık yöntemi) kabul etmelidir.
- Siyasal partilere verilen fonların bir bölümü, kadın adayların eğitimine ve desteklenmesine ayrılmalıdır.
- Yerel ve ulusal kamu yönetiminde, sendika ve sivil toplum örgütlerinde kadın temsiline ilişkin hedef oranlar saptanmalıdır.
- Medya çeşitli yayınlarında kadınların toplumsal rolleri ile ilgili öznel ve yapıcı bir rol oynamalıdır.
- Eğitim sistemleri özgür kişilik yapısını pekiştiren laik bir anlayış ve uygulama çerçevesine sahip olmalıdır.

9 Mayıs 1997
Sabah - Melodi

Akdenizli kadının siyasetteki yeri

Devlet Bakanı Işlay Saygın, "Evrensel barış ve demokrasi, kadınların katkısı olmadan gerçekleşmez" dedi.

SULTAN UÇAR

Istanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Derneği ve UNESCO Milli Komisyonu'nun ortaklaşa düzenledikleri "Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu konferans, The Marmara Oteli'nde dün başladı.

Konferansın açılış konuşmasını yapan Kadından Sorumlu Devlet Bakanı Işlay Saygın, kıyıda kıyıya demokrasiyi yaşam biçimi kılmak için deneyimleri paylaşmak istediğini söyledi. Bakan Saygın, Akdeniz ülkelinde yaşanan sorunların patlama noktasına gelmesinin sebebinin, kadının siyasal yaşama katılımının engellenmesi olduğunu ifade etti.

"Koşul eşitlik"

Bakan Saygın şöyle devam etti: "Hepimiz biliyoruz ki, evrensel barış ve demokrasi kadınların soluğu, kadınların sesi,

yani kadınların katkısı olmadan gerçekleşmez. Demokrasiye ulaşma yolunda kadın-erkek eşitliğinin sağlanması, demokrasinin ön koşulu olmalıdır. Bu ideale ulaşma yolunda toplum yaşamının her alanında kadın-erkek eşitliği bilincini yerleştirecek ve bu eşitliği sağlayacak politikalar üretmekte kararlıyız."

9 delege katıldı

I.Ü. Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Başkanı Prof. Dr. Necla Arat da, konferansın, Akdeniz bölgesinde sağlıklı bir demokrasinin kurulabilmesi için kadınların siyasette seçmen ya da aday olarak gerçek yerlerini almalarını engelleyen sorunların yanı sıra çözüm önerilerinin de saptanmasını amaçladığını söyledi. Türkiye, Fransa, İtalya, KKTC, Mısır, Tunus ve Yunanistan'dan delegelerin katıldığı konferans, bugün sona erecek.

Konferans

Akdenizli kadınlar buluşuyor

Istanbul Haber Servisi- "Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu uluslararası konferans İstanbul'da yapılacak. İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Derneği ve UNESCO Milli Komisyonu ile ortaklaşa düzenlenen konferans, 3-4 Mayıs'ta The Marmara Oteli'nde yapılacak.

Konferansa Fransa, Tunus, Cezayir, Filistin, Fas, Mısır, Yunanistan, İtalya, İspanya ve Türkiye'den konuşmacılar katılacak. UNESCO'nun (REUNIR) "Kıyıda kıyıya iletişim" adlı bölgesel bir kadın örgütlenmesinin Türkiye'deki bu etkinliğine katılan konuşmacılar arasında bakanlar, Avrupa Parlamentosu ile Helsinki Yurttaşlar Meclisi üyeleri ve kadın örgütleri başkanları bulunuyor.

26 Nisan 1997
Cumhuriyet

Akdenizli kadınlar İstanbul'da

"Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu uluslararası konferans İstanbul'da yapılacak. İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Derneği ve UNESCO Milli Komisyonu ile ortaklaşa düzenlenen konferans 3-4 mayısta The Marmara Oteli'nde yapılacak.

Konferansa Fransa, Tunus, Cezayir, Filistin, Fas, Mısır, Yunanistan, İtalya, İspanya ve Türkiye'den konuşmacılar katılacak. UNESCO'nun (REUNIR) "Kıyıda kıyıya iletişim" adlı bölgesel bir kadın

örgütlenmesinin Türkiye'deki bu etkinliğine katılan konuşmacılar arasında bakanlar, Avrupa Parlamentosu ile Helsinki Yurttaşlar Meclisi üyeleri ve kadın örgütleri başkanları bulunuyor.

Konferansa katılan konuşmacılar;

1-Kadının siyasete katılımında siyasal partilerin ve sivil toplumun etkisi,

2-Kadın seçmen ve adayların siyasal yaşamda karşılaştıkları engeller,

3-Gelenek, hukuk ve dinin kadınların siyasal yaşamlarındaki rolünü tartışacaklar.

30 Nisan 1997 / Hürriyet - Kelebek

Millervekilleri ve başkanlar geliyor

Akdenizli kadınların büyük İstanbul buluşması

3'üncü sayfada

Akdenizli kadınların İstanbul buluşması

HABER MERKEZİ

ISTANBUL Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Derneği ve UNESCO Milli Komisyonu'nun ortaklaşa düzenlediği "Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu uluslararası toplantı 3-4 Mayıs tarihlerin-

"Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi" konulu toplantıya Fransa, Tunus, Cezayir, Filistin, Fas, Mısır, Yunanistan, İtalya ve İspanya'dan meclis üyeleriyle, kadın örgütlerinin başkanları katılacak

de İstanbul'da yapılacak.

The Marmara Oteli'ndeki toplantıya Fransa, Tunus, Cezayir, Filistin, Fas, Mısır, Yunanistan, İtalya ve İspanya'dan kadınlar katılacak. Toplantıda tartışılacak konular şöyle belirlendi:

1 Kadın siyasete katılımında siyasal partilerin ve sivil toplumun etkisi.

2 Kadın seçmen ve adayların siyasal yaşamda karşılaştığı engeller.

3 Gelenek, hukuk ve dinin, kadınların siyasal yaşamındaki rolü.

UNESCO'nun Kıyıda Kıyıya İletişim (REONIR) adlı bölgesel bir kadın örgütlenmesinin Türkiye'deki bu etkinliğine katılan konuşmacılar arasında bakanlar, Avrupa Parlamentosu ile Helsinki Yurttaşlar Meclisi üyeleri ve kadın örgütleri başkanları da bulunuyor.

28 Nisan 1997 / Bizim Gazete

Kadınlara eşitlik

Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi Konferansından sonra yayınlanan bildirmede, gerçek demokrasi için kadınlara kamusal her alanda eşitlik ve hukukun öncülüğüne ağırlık verilmesi istendi

ISTANBUL Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Derneği ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nun birlikte düzenledikleri Akdeniz Ülkelerinde Kıyıda Kıtaya Kadın İletişimini sağlamak amacıyla güden R.E.U.N.I.R. toplantısında, Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi tartışıldı. İki gün süren konferansın sonucunda şu bildirme yayınlandı:

"Akdeniz ülkeleri kadınları, kamusal yaşamın her alanında söz sahibi olmalarının ancak eşitlikçi demokrasi (parity democracy) yolu ile gerçekleşeceği inancında birleştiler.

Bu demokrasi anlayışının yerleşebilmesi için hukuk ve kültür etkileşiminin birlikte ele alınması, hukukun öncü ve dinamik rolüne ağırlık verilmesi gerektiği dile getirildi.

Kadınların kamusal yaşamda yer almalarını zorlaştıran kimi geleneklerin ve bazı engelleyici dinsel yaklaşımların ortadan kaldırılması için yeni stratejilerin benimsenmesi öngörüldü.

Akdenizli kadınlar, kamu yaşamının her alanın-

da eşitlikçi temsil kuralının bir hedef olarak benimsenmesini gerçek demokrasinin oluşabilmesi için bir önkoşul olarak gördüklerini; Kadın Haklarının İnsan Haklarının ayrılmaz bir ögesi olduğu gerçeğini ve İnsan Haklarının evrensel geçerliliğini önemle vurguladılar.

Akdenizli kadınlar, bazı Akdeniz ülkelerinde kadınların siyasal temsilinde görülen durgunluğun ya da gerilemenin toplumsal yapıdan siyasal sistemden ve kadınların sosyo-kültürel konumlarından kaynaklandığını kabul ettiler.

Nedenler

Bu bağlamda şu olgulara özellikle dikkat çekildi:

● **Geleneklerin taşıyıcısı olan ataerkil aile yapısını pekiştiren hukuk sistemleri ile siyasal kültür egemenliğini sürdürmektedir.**

● Kadınlar, siyasal olaylara karşı ilgisiz kalmakta, çeşitli nedenler yüzünden yurttaşlık bilinci ve duyarlılığını yeterince taşıyıp dışı vuramamaktadırlar.

● **İlgi ve bilgi derecesi yeterli kadınların, siyasette etkin görev almak konusunda gerekli özgü-**

venleri yoktur.

● Kadınlar, etkin politika yapmak için gerekli olan kaynak ve parasal olanaklara da sahip değildirler.

● **Aile içi işbölümü eşitlikçi öğeler içermemektedir.**

Önlemler

Akdenizli kadınlar, bu saptamalardan sonra, kadınların siyasal temsilini ve demokrasiyi güçlendirecek önlemleri şöyle sıraladılar:

● **Tüm siyasal partiler her düzeyde kadın temsilinin sağlanabilmesi için, bir eşik (amaca ulaşmaya değin uygulanacak bir kota, veya hedef yüzde oranı vb. bir olumlu ayrımcılık yöntemi) kabul etmelidir.**

● Siyasal partilere verilen fonların bir bölümü, kadın adayların eğitimine ve desteklenmesine ayrılmalıdır.

● Yerel ve ulusal kamu yönetiminde, sendika ve sivil toplum örgütlerinde kadın temsiline ilişkin hedef oranlar saptanmalıdır.

● Medya çeşitli yayınlarda kadınların toplumsal rolleri ile ilgili özenli ve yapıcı bir rol oynamalıdır.

● **Eğitim sistemleri özgür kişilik yapısını pekiştiren laik bir anlayış ve uygulama çerçevesine sahip olmalıdır.**

Akdenizli Kadınlar Demokrasi Konferansı sona erdi

Kadınlara irtica uyarısı

Zeynep Çuhacı

Istanbul - İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve UNESCO Milli Komisyonu'nun ortaklaşa düzenlediği "Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi Konferansı" dün sona erdi.

Konferansın son oturumunda kadınlar dini hareketlerin yükselişi tehlikesine karşı uyarıldı. dine bağlı olarak ortaya çıkan geleneklerin ka-

dının politik ve sosyal yaşama katılımını engelleyen en önemli faktörler olduğu vurgulandı.

İtalya, Fransa, Yunanistan, KKTC ve Türk konuşmacıların deneyimlerini anlattıkları konferans "gelenekler hangi ülkeye ait olursa olsun, din hangi din olursa olsun bunların hepsi kadınların siyasal ve sosyal yaşama katılımını kısıtlayan unsurlardır" sözleriyle son buldu.

Konferansa Fransa'dan ka-

dan sosyolog-antropolog Dr. Marie-Christine Aulas Akdeniz ülkelerinde hakim olan klientelizm ve maçoğun kadınların siyasete girişini engellediği vurguladı.

Marmara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi Doç. Nilüfer Narlı ise bunlara kayıtdışı ekonominin ve mafyanın da eklendi. Narlı, siyasal islamın yükselişinin Türk kadınının önündeki en büyük engel olduğunu söyledi.

Tunuslu ceza hukuk profesörü Sokaina Bouraoui de Narlı'ya katkıda bulunarak, "Sadecce islam dini değil kadınların siyasal yaşama katılımını kısıtlayan, bütün dinlerde bu böyle" dedi. Prof. Dr. Nermin Abadan Unat da kadınların politik sahada faal olmasının her zaman demokratikleşmenin genişlemesi anlamına gelmeyeceği, "Politikaya nasıl girmeli, nasıl örgütlenmeli" sorusunu önemli olduğunu vurguladı.

6 Mayıs 1997 / Yeni Yüzyıl

Kadın hakları, insan haklarından ayrılamaz

Baştaraf 1. sayfa

Kadınların kamusal yaşamda yer almalarını zorlaştıran kimi geleneklerin ve bazı engelleyici dinsel yaklaşımların ortadan kaldırılması için yeni stratejilerin benimsenmesi öngörüldü. Akdenizli kadınlar, kamu yaşamının her alanında eşitlikçi temsil kurulumu bir hedef olarak benimsenmesini gerçek demokrasinin oluşabilmesi için bir önkoşul olarak gördüklerini; kadın haklarının insan haklarının ayrılmaz bir ögesi olduğu gerçeğini ve insan

I.Ö. Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi, Kadın Araştırmaları Derneği ve UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nun birlikte düzenledikleri Akdeniz ülkelerinde kıyıda kıyıya kadın iletişimini sağlamak amacı güden R.E.U.N.I.F toplantısında, Akdenizli Kadınlar ve Demokrasi tartışıldı. İki gün süren konferansın sonucunda Akdeniz ülkeleri kadınları, kamusal yaşamın her alanında söz sahibi olmalarının ancak eşitlikçi demokra yolunuyla gerçekleşeceği inanıldığı bildirildi.

haklarının evrensel geçerliliğini öneme vurguladılar.

Akdenizli kadınlar, bazı Akdeniz ülkelerinde kadınların siyasal temsilinde görülen durgunluğun ya da gerilemenin toplumsal yapıdan, siyasal sistemden ve kadınların sosyo-kültürel konularından

kaynaklandığını kabul ettiler.

Bu bağlamda şu olgulara özellikle dikkat çekildi:

- Geleneklerin taşıyıcısı olan ataerkil aile yapısının pekiştiren hukuk sistemleri ile siyasal kültür egemenliğini sürdürmektedir.
- Kadınlar, siyasal olaylara karşı

ilgisiz kalmakta, çeşitli nedenler yüzünden yurttaşlık bilinci ve duyarlılığını yeterince taşıyıp dışı vurmamaktadır.

- İlgili dercesi yeterli kadınların, siyasete etkin görev almak konusunda gerekli özgüvenleri yoktur.

- Kadınlar, etkin politika yapmak için gerekli olan kaynak ve parasal olanaklara sahip değildirler.

- Aile içi işbölümü eşitlikçi öğeler içermemektedir.

Akdenizli kadınlar, bu saptamalardan sonra kadınların siyasal temsilini ve demokrasiyi güçlendirecek önlemleri şöyle sıraladılar:

- Tüm siyasal partiler her düzeyde kadın temsilinin sağlanabilmesi için bir eşik, (amaca ulaşmaya değer uygulanacak bir kofa veya hedef yüzde oranı vb bir ölçümü ayrıcalık yönümlü) kabul etmelidir.

- Siyasal partilere verilen fonların bir bölümü, kadın adayların eğitimine ve desteklenmesine ayrılmalıdır.

- Yerel ve ulusal kamu yönetiminde, sendika ve sivil toplum örgütlerinde kadın temsiline ilişkin hedef oranları saptanmalıdır.

- Medya çeşitli yayımlarında kadınların toplumsal rolleri ile ilgili özenli ve yapıcı bir rol oynamalıdır.

- Eğitim sistemleri özgür kişilik yapısını pekiştiren laik bir anlayış ve uygulamaya çerçevesine sahip olmalıdır.

8 Mayıs 1997 / Hürriyet - Kelebek